PLANT RESEARCH INTERNATIONAL

Gezond zaaizaad voor gezonde producten

Kees Langerak, Jan van der Wolf & Anneke Balkema

Gezond uitgangsmateriaal essentieel

Gezond uitgangsmateriaal is in de biologische teelt essentieel voor een goede opbrengst. Ook verkleint het de kans op ziekten in het eindproduct. Dit blijkt duidelijk uit onderzoek aan het modelgewas peen met als ziekteprobleem de zwarteplekkenziekte, veroorzaakt door *Alternaria radicina.*

Zwarteplekkenziekte veroorzaakt door Alternaria radicina in een afrijpend gewas.

Problemen met Alternaria radicina als gevolg van besmet zaaizaad

- Kieming/opkomst: Ziek en zwak zaad kan een slechte stand tot gevolg hebben met extra ontwikkeling van onkruid in het gewas en een slechte sortering van peen bij de oogst als secundaire problemen
- Gewasontwikkeling: kwarrende zieke planten vormen een besmettingsbron voor loofinfecties, vooral tijdens het afrijpen van het gewas.
- Oogststadium: aangetast loof maakt oogsten moeilijk en kan een indicatie zijn voor aanwezigheid van latente wortelinfecties.
- Verwerking/bewaring/distributie: latente (niet zichtbare) infecties kunnen tijdens de dure bewaring uitzieken en dan wortelrot geven met uitval en negatieve gevolgen voor verwerking en distributie.

Effect van warmwaterbehandeling van zaaizaad (links behandeld, rechts onbehandeld).

Rasverschillen in vatbaarheid.

Gezond zaaizaad door:

- Gezonde zaadproductie: Essentieel is een insecten-vrije opkweek van moederwortelen uit volledig gezond zaad. Positieve effecten zouden ook bereikt kunnen worden door: ruimere plantafstand, stimuleren van de groei voorafgaande aan de bloei en tijdig oogsten van het zaad.
- Keuring/certificering: Bepaling van de gezondheid van het zaaizaad met een gevoelige methode (ARSA) is gewenst.
- Zaadbehandeling: Een warmwaterbehandeling van besmet zaad voorkomt kiemplant wegval en geeft minder risico's t.a.v. wortelrot in de bewaring.
- Resistentie: Selectie van rassen op een geringere vatbaarheid voor wortelrot tijdens de bewaring zou perspectieven kunnen bieden.

Behaalde resultaten

- Productie van gezonder en vitaler zaaizaad is mogelijk via opkweek van bloeibare planten uit gezonde peen, voorkómen van ziekteoverdracht uit het milieu, selecteren en sorteren van zaden op rijpheid.
- Productie van kwaliteitspeen is goed mogelijk bij gebruik van gegarandeerd gezond en vitaal zaaizaad, eventueel behandeld met warm water of plantextracten.
- Verliezen ten gevolge van wortelrot in de bewaring zijn te beperken door rassenkeuze en kennis van ziekterisico's tijdens de oogst.

Plant Research International
Droevendaalsesteeg 1
Postbus 16, 6700 AA Wageningen
Tel.: 0317- 477001
Fax: 0317- 418094
E-mail: c.j.langerak@plant.wag-ur.nl
Internet: www.plant.wageningen-ur.nl

WAGENINGEN UR